

MINTYS PO KONCERTO

Vasario šešioliktosios proga „Pavasario“ grupė koncertavo Kuršėnuose. Koncerte dalyvavo net keturi choralai, Instituto kanklininkų ansamblis, Dramos teatro aktorai, vakaro metu buvo renkamos aukos Lietuvos nepriklausomybės gynimo fondui. Todėl tiek pats dalyvavimas, tiek ir pastangos dainuojant turėjo dar ir platesnę, negu elliniame koncerte prasmę. Suprantama, ne visada pavyksta padainuoti taip, kaip nori ir moki, tačiau tą vakarą dainavome bene geriausiai šį sezoną. Visą tai lėmė situacija, kurioje ryškiai pasirodė dainininkų meninis brandumas, jų dvasinis jautrumas, taip reikalingas ir būsimam pedagogui. Kas šiuo požiūriu išimtinė, kūrinis dirguojant bei klausantis jų atlikimo žiūrovų salėje?

Dar niekam nepavyko ir tikriausiai niekada nepavyks padainuoti dainą vienodai du kartus, tiksliai perteikiant tą pačią nuotaiką, turinio prasmę. Klausytojams šie dalykai nežinomi, tačiau atlikėjams, jų meniniam brendimui jie ypač reikšmingi ir suprantami. Interpretavimo įvairovė padeda įvairiapusiškiau suvokti kūrinį užfiksuotas dvasines vertybes, plėsti meninę patirtį. Antra vertus, sukauptoji patirtis įgalina kaskart vis prasmingiau, įtaigiau perteikti kūrinio turinį, o atlikimas tampa ne tik veiklos tobulumo, bet ir atlikėjo meninio brandumo rodikliu. Savita kūrinų atlikimo dramaturgija, prasminiai akcentai, klausytojų reakcija liudijo gerą koncerto lygį, o kartu ir atlikimo įtaigą ir kokybę.

Tą jautė ir pačios dainininkės. Kai skambant lėtai, sakyčiau, net mono-

toniškai liaudies dainai ar lotynišku tekstu parašytai muzikai, salėje tyvoro didžiulę emocinę įtampą rodanti tyla, kai į menkiausią dirigentų judesį atsakoma prasmingu niuansu, ir klausytojas, ir pats dainininkas pradeda suvokti tą didžiulę dvasinio bendravimo jėgą, suteikiamą meno, ir galimybę dalytis gėriu su kitais. Iš scenos sklido ne akordų deriniai, o jais paremta prasminga meninė kalba, emocinis rezonansas, žadinęs gilius klausytojų jausmus. Dainininkams — tai dvasinės saviraiškos ir saviugdros aktas. Šių įgūdžių ir siekiama ilgose repeticijose, kad būtų galima organizuoti kaip tik panašų procesą.

Dvasinio bendravimo galimybės, įgūdžiai aktuales ne tik dainuojant. Jie reikalingi ir mokykloje, įsijaučiant į mokslivijų rūpesčius bei džiaugsmus, perteikiant bendravimo santykius, atskleidžiant meno paslaptis ir daug kur kitur. Manau, kad šios dainininkės sukaupė jau nemažą meninę patirtį, dvasinį jautrumą, išgijo dainavimo įgūdžių miltėms santykiams perteikti bei įtvirtinti. Tai didelė vertybė pedagogui.

Suprantama, aptariamoji patirtis bei įgūdžiai — tai ne tik repeticijų darbo rezultatas. Nemažai žinių gaunama ir kitų disciplinų pratybose. Tačiau mokytiis jas panaudoti praktiškai, įtraukti į prasmingą meninę veiklą, pagaliau mokytiis įvairiapusiškai suvokti bei įtaigiai perteikti tos veiklos turinį, manau, palankiausias sąlygos yra meniniame kolektyve. Tai akivaizdžiai buvo matyti ir minimo koncerto metu.

Jonas KIEVIŠAS

Paminėjom nepriklausomybės dieną

Paminėti Vasario 16-osios į 618 auditoriją praeitą penktadienį susirinko dauguma Instituto darbuotojų ir tarnautojų, o studentų buvo nedaug. Jų pasyvumas ir abejingumas jau nebe labai ką ir stebina...

Visos lietuvių tautos šventės — Vasario 16-osios — renginiai šiemet turėjo kiek kitokį atspalvį. Po tragiškų sausio 13-osios įvykių norisi susikaupti, pamąstyti apie savo tautą, jos kovą už savo laisvę, suvokti tas galias Tėvynės meilės priežastis, kurios lyg galvus šaltinis mums suteikia jėgų bei optimizmo kasdieniniame darbe, neleidžia suklupti, prarasti viltį, kad Lietuva vėl bus nepriklausoma.

Gražiai, jaudinančiai praėjo šis renginys. Doc. D. Striogaitės įtaigus ir poetiškas žodis tarsi sujungė visų čia dalyvavusių žmonių širdis į vieną, kiekvienoje krūtinėje tarsi plakė žodis „Lietuva“. Dainavo A. Borsteika, eiles skaitė J. Truskauskaitė (abu iš Pedagogikos fakulteto), žiūrėjome mūsų Instituto darbuotojų A. Kulikausko bei Zenono ir Zigmo Ripinskių sukurtus filmus, kalbėjo prof. K. Župerka, A. Kulikauskas.

Tą greit praėjusią valandą tikrai pabuvome kartu kaip viena šeima. Žvakių šviesoje spindėjo mūsų Trispalvė. Užsimiršo kasdieniniai rūpesčiai ir problemos. Širdyse liko gerumas, meilė ir viltis.

Algirdo MUSNECKIO nuotraukoje: eiles skaito Jolita Truskauskaitė.

[Tęsinys. Pradžia „Pedagogas“ Nr. 5(737)].

3. STUDENTAI SKAITO MAŽIAU

Visa viltis — radikalčiai pertvarkytas pedagoginių institutų mokymo procesas: turinys, formos, įvertinimai, santykiai. O ypač studentų tautinio, patriotinio auklėjimo strategija ir taktika. Deja, viso šito taip pat nėra. Dirbama po senovei, jei ne prasčiau. Ryškiausias esamų ydingų pokyčių studentų sąmonėje požymis — jų ultraradikalios peticijos ir apytuštės skaityklos. Gal tik transparentai: „Nenorim rusų kalbos!“, „Mažinkite egzaminų skaičių“, „Atsisakom dėstytojo...“ pajvairina kasdienybę.

Kaip nori, taip galvok, bet peršasi išvada: „Nenorim dirbti, norim diplomų... ir be jokių jokių“. Pasidomėjau, kaip gi skaito profesinę ir pedagoginę literatūrą būsimieji mokytojai. Tai būtų jų požiūris į studijas, į profesiją lakmuso popierėlis. Neapsišvietęs mokytojas — ne mokytojas, bet bukas žandaras, kuris savo nemokšiskumą pridengia bauginimu. Štai mano mini tyrimų Šiaulių pedagoginiame institute rezultatai: šeštadieniais ir sekmadieniais skaitykloje studentams išduodamų knygų skaičius rodo situacijos tragiskumą. Prieš dešimt metų per dvi savaitgalio dienas skaitykloje lankydavosi vidutiniškai daugiau kaip 100, prieš penkerius metus — 62, pernai — 34, priešais, jau Nepriklausomos Lietuvos metais, — 11 studentų. Teiravausi ir Šiaulių miesto viešosios bibliotekos darbuotojų. Gal ten plūstelėjo mūsų skaitytojai? Visai nel. Poreikis knygai atgimimo metais ir čia nusilpo. Kur gi mes be knygos ir žinių ritamės? Tik ne į europinę Lietuvą. Beje, knygos lieka neatverstos ne tik Šiaulių pedagoginiame institute. Analogiška padėtis ir Vilniaus universitete. Bibliotekos direktorė B. Butkevičienė sako: „Biblioteka vargu ar gali padėti neskaitytiems. Iš patirties žinau, kad studentai neskaityto grožinės literatūros, iš kai kurių fakultetų — ne vienas ja nesidomi. Pastaruoju metu, žinoma, atsiranda kitų priežasčių. Studentai fiziškai, dėl laiko stokos neturi kada atsiversti knygų, jeigu jie nori skaityti spaudą, kuria labiau domisi“.

O liūdna statistika rodo

štai ką: 15 procentų jauni moksleiviai neperskaito per metus nė vienos knygos, 30 procentų — vos vieną ar dvi.

4. TEISŲ „KIRVIAI“. REMKIME JUOS!

Kol kas man nepasisekė surasti aiškaus atsakymo į klausimą, kodėl gi būsimasis mokytojas bodisi knyga? Ir dar mes vadinamės knygnešių palikuonimis! Negi studentams nesuprantama, kad be platesnio apsiskaitymo, be keliskart didesnio išprusimo už savo mokinius mokytojas yra niekas. Nulis, Tokį intelektualinį elgetą vaikai vyte išvys iš klasės. Ką padarysi, bet aptemusi studen-

blizgėjimo. Vidutinybės, ir tik vienas kitas švyturys, išsiveržęs iš to dvasinio liūno. O fasadas puikiausias — Alma mater, viskas „okei“. Įstoja, sakykime, į pirmą kursą tūkstantis ir baigia po ketverių penkerių metų ne ką mažiau. Nuostabūs „rezultatai“ ir dar puikesnės ataskaitos, kur „esama šiokių tokių nežymių trūkumų“. Niekur jokio pažeidimo. O stebėjo juk valstybinius egzaminus Kultūros ir švietimo ministerijos akis, pavadintą skambiu vardu — valstybinių egzaminų komisijos pirmininkas. Gerai pažįstu šį „spektaklį“. Jeigu sugėbėjai atsiropti iki egzaminų komisijos stalo ir ža-

nėje nepriimta aiškinti. Matyt, ateina laikas ir mums palūkanas mokėti.

Grįžkime mintimis prie diplomantų. Laukia rugsėjį mokyklos direktorius pirmiausia gero specialisto. Tačiau jam, taip pat ir moksleiviams (čia gi esmė) reikia asmenybių, sugebančių širdimi pažvelgti vaikui į akis, suprasti prasakaltusį, užstoti nuskriaustąjį. Reikia, kad mokytojas, „pasikinkęs“ dviratį, su būriu tokių pat „motorizuotųjų“ išvyktų, pasileistų Lietuvos keliais ir miškais, ieškodamas tautos egzistencijos ištakų. Negaliu neprisiminti Šveicarijos — mažos Europos šalies. Kodėl ši valstybė nežlunga, o joje gyvenantys vokiečiai nenori priklausyti Vokietijai, italai — Italijai, prancūzai — Prancūzijai? Visi jie save laiko šveicariais. Bet kas gi juos jungia? Ogi tai, kad jie moka savo tėvynės istoriją. Juk valstybė atsirado kovojant prieš engėjus.

Deja, tokių absolventų pas mus — vienas kitas. O ką daryti mokyklai, jeigu į ją atvyksta „autobusininkas“? Dirba Kurtuvėnuose ar Jonavoje, o gyvena Šiauliuose ar Kaune. Koks iš jo mokytojas, jei į laikrodį per pamoką tik ir žvilgčioja, kad į mašiną nepavėluotų. Po pamokų šių keliautojų mokykloje — nė dvasios.

Kasmet iškepame kalnus diplomantų. Iškilmingai, dūdoms palydint, išleidžiame. Gražu. Sveikinimo kalbos, linkėjimai, gėlės... Ir taip kas rudenį šimtai mano absolventų keičia mokyklose senesnius, užima laisvas vietas. Bet juk tai fasadas! Angeliškai suspaustos lūpos sako Rektoriui ačiū už diplomą, o po mėnesio kito tos pačios lūpos klasėje išreks: „Durniau tu, durniaul Galvoje turbūt ne smegenys, o paplavos!“ Sakykite, ko vertas šis diplomų sniegas, jei mokykloje nesurasi norinčio turėti auklėjamąją klasę ar vaikus ekskursijon nuvežti? Kratosi iš paskutiniųjų: „Kodėl man?“ — protestuoja. „Aš laiko neturiu“, — atsiliepia kitas. Ar ne laikas sustoti be saiko kepti diplomus, įteikinant juos iš kairės ir dešinės? Geriau dešimt kartų mažiau, bet, kaip sakoma, su kokybės ženklais.

[Bus daugiau]

Sunkūs pedagoginės golgotos keliai

Doc. J. KAŠYS

tu sąmonė nesupranta šios elementarios logikos. Mums, dėstytojams, paranku jaunimo abejingumą studijoms kildinti iš jų pačių, taip pat verstį kaltę neprestizine tapusiai pedago profesijai. Nė kiek neatmesdamas minėtų priežasčių, negaliu mažinti ir savo atsakomybės. Pedagoginio instituto mokymo turinys, mūsų pačių minkštumas, nuolaidumas, dangstomas humaniskumu bei keistai suprastu gailėsingumu, išvirkino studentiją. Menu absolventės lituanistės repliką: „Matydami, kad dėstytojas nesifraukia nė centimetro, kad tvirtai laikosi „savo“ ir kai logika bado akis — jis, šis „kirvis“, teisis — nieko nebelleika, kaip imti knygas ir skaityti“. Ar neverta įsidėmėti šią, mums seniai žinomą tiesą ir padaryti sau išvadas?

5. DIPLOMŲ KALNAI...

Taigi laikas kur kas reikliau ir atsakingiau žvilgtelti į mokytojų kalvę — pedagoginius institutus. Priepėme per dešimtmečius tūkstančius švietėjų. Be energijos ir protesto, be dvasinio ty-

do dar visai nepraradai, nesijaudink — mažiau kaip trejeto neparasys. Niekas nenori gadinti sau nervų. Visiems gi neblogai, jei ataskaita „švari“. Ir komisijos pirmininkui taip pat: išlieka garantija, kad kitais metais vėl bus pakviestas. Darbas lengvas, atsakomybė — tvariama, o kapeika gi byra. Taigi viskas pagal iš anksto parengtą šventinį paradą. O regimybė dar kokial! Pamėgink suabejoti — sutryps, atkeršys, liksi apšauktas pavyduoliu, šmeižiku ir pan. Be galo sunku šiuo atveju rasti teisybę, nes „spektaklis“ visus patenkina. Kam nuo šito blogiau? Absolventams? Ne. Dėstytojams? Taip pat ne. Komisijai? Rektoriui? Ministerijai? Kur taul? Bet esama šimtai tūkstančių, kuriems šie diplomų kalnai — eilinis nusivylimas, ir tiek. Turiu galvoje moksleiviją, nuo pirmo iki abituriento. Blogiau varganai mokyklai, nežinia kelintą kartą apgautai. Vyresnieji net ima baimintis jaunų kolegų, sakydami: „Jiems viskas negerai. Ir to, ir ano nereikia“. Tik dar apie pedagoginių institutų skolas mokyklai, visuome-

MŪSŲ PUBLIKACIJŲ

ATGARSIAI

NORISI
TIKĖTI

Perskaičius A. Malakausko straipsnį „Kada būsime tikri šeiminkai?“ („Pedagogas“ Nr. 4), man kilo daug liūdnujų minčių. Taip, aš su autoriumi visiškai sutinku. Ir tikrai, ar lemta mums, studentams, būti Instituto šeiminkais, nors ir laikinai? O koks šeiminkas gadins savo turta? Tik dvasios elgeta. Nežinau, kas norima tokiu elgesiu pabrėžti. Ar pasirodyti stipriais vyrais („štai koks aš stiprus, galu be ką sulaužyti“), ar norima pasirodyti drąsiais studentais („o man į viską nusispyjaut, vis tiek niekas nesužinos, kas tai padarė“)? O iš tiesų tuo parodoma, koks jų vaikiškas protas, kuris dar nesupranta, jog negalima plėšyti knygų, negalima laužyti daiktų...

O kiek parašyta straipsnių ir eilėraščių, kiek jų pačių mėgstamiausių grupių sudainuotų dainų, kurios skatina atsipeikėti, tapti labiau subrendusiems. Deja! Lyg maži vaikai to nenori suprasti. Visi ieško sau naudos, kad tik patys patirtų malonumą, o į kitus jiems nusispyjauti („juk tie daiktai ne mūsų, o valstybės!“).

Koks absurdas! Koks dvasios neturtingumas! O dar studentai vadinasi.

Galbūt ir aš bergždžiai rašau. Jei niekas neklausė žymių poetų, tai tas klausys kažkokio studentuko. Ir vis dėlto norisi tikėti, kad pagaliau jie susipras ir taps tikrais vyrais.

Ruslanas SIMONAITIS
MF-1

Paskirtos I, II ir III laipsnio stipendijos

Geriausiesiems Instituto studentams skiriamos I, II, III laipsnio stipendijos. Šį semestrą pirmojo laipsnio stipendijas (130 rb) gaus:

1. Edita Radavičiūtė (Pedagogikos f-to III k. stud.),
 2. Audronė Vaznonienė (Filologijos f-to IV k. stud.),
 3. Algimantas Taujanskas (Dailės f-to V k. stud.).
- Antrojo laipsnio stipendijos (110 rb) paskirtos:

1. Ritai Jankauskaitei (Defektologijos f-to III k. stud.),

2. Silvali Kairienei (Fizikos ir matematikos f-to IV k. stud.).

Trečiojo laipsnio stipendijos (100 rb) atiteko:

1. Laimai Liutkevičiūtei (Pedagogikos f-to III k. stud.),

2. Irenai Lukošūnaitėi (Filologijos f-to IV k. stud.),

3. Artūrai Visockui (Pedagogikos f-to III k. stud.).

Ar mums dirba socialinės rūpybos skyrius?

Šiuo klausimu nenoriu pasakyti, kad šis skyrius dirba kokioms nors svetimoms jėgoms, o tik: ar jo darbas visiškai atitinka kolektyvo lūkesčius. Man atrodo, kad ne. Pirmiausia abejoju pačiais jo darbo principais.

1. Skyrius neveikia kaip administracijos padalinys. Iš tiesų visuomeninė komisija iš pat pradžių ėmėsi pati skirstyti visas Institutui skirtas prekes, t. y. pati tapo nurodinėjančia ir dirbančia praktinį darbą. Toliau — dar gražiau: rektorius įsakymu prekių rūšys priskirtos atskiriems komisijos nariams. To rezultatas: skyriaus viršininkei liko tik rašvedybos funkcijos be teisių ir be atsakomybės (tokiu atveju turėtų būti tinkamai įvardytos jos pareigos ir mokamas tas pareigas atitinkantis atlyginimas), o visuomeninės komisijos, kuri, pasifardama su fakultetų ir kitų komisijos narių išrinkusių padalinių žmonėmis bei išreiksdama jų valią, galėtų konsultuoti ir kontroliuoti skyrių, nebūliko, ji virto viršinininkų rinktine.

2. Skyriaus darbas nėra pakankamai viešas. Nebeaiškūs pasidarė patys skirstymo kriterijai. Ką reiškia nuostatų punktas, kad žmogaus, per metus gavusio prekių už 1000 rub., pavardė nukeliamą į eilės galą? Ar tai reiškia, kad visose kitose eilėse šis pilietis atsidurs paskutinis, įsigijęs, pavyzdžiui, baldų komplektą už 1000 rub. ar daugiau? Dėl tokio naujo kriterijaus su žmonėmis niekas nesitarė. Skelbimų lentoje surašytos prekės, kurioms gauti priimami pareiškimai, o šalia skelbiama, kad jau gauta ir motociklų, ir dviračių. Dar parašyta, kad tais pačiais metais pareiškė-

jas negali gauti radijo imtuvo arba magnetofono ir šaldytuvo. Bet juk nei dviračiams, nei radijo imtuvams nei pareiškimai nepriimami! Išvada, kad skyrius motociklą paskyrė tam, kam norėjo. O jeigu kas nors pareiškė, kad tai buvo padaryta piktnaudžiaujant tarnybine padėtimi, paneigti tai bus neįmanoma.

3. Skyrius prisiskiria per didelius įgaliojimus, t. y. keli žmonės susirinkę lengva ranka atmeta tuos kriterijus, kuriuos priėmė profsąjungos konferencija. Prašau atkreipti dėmesį į tai, kad konferencija vyko dar tada, kai profsąjungos nariais buvo visi Instituto darbuotojai. Ar gali tokių dešimties žmonių komisija panaikinti visam kolektyvui atstovaujančios konferencijos nutarimą! Juk konferencijoje buvo svarstytas klausimas, ar prekės gavimas pagal vieną eilę gali sutrukdyti gauti kitą prekę pagal kitą eilę. Dauguma balsavo už tai, kad eilės būtų nepriklausomos. Dabartinis tūkstančio rublių kriterijus šį nutarimą panaikina. Arba dar: konferencija nutarė, kad naujakuriams vienas baldų komplektas būtų skiriamas be eilės. Žinoma, gal ir negerai, jeigu virtuvės baldų (o juos dažniausiai ima naujakuriai) negaus žmonės, ilgai laukiantys eilėje. Galima būtų skirstyti kas antrą komplektą: vieną skirti iš eilės, kitą — naujakuriams. O mūsų viršininkai naujakių teises paprasčiausiai nubraukė.

Abiejų keliai ir kai kurie konkretūs šio skyriaus veiksmai. Perna prekybininkai buvo atsiuntę planą, pagal kurį Instituto darbuotojams turėjo būti skirtos 9

sofos-lovos. Kaip žinome, jų pritrūko, tačiau dėl to buvo papildomai skirti du svetainės baldų komplektai. Socialinės rūpybos skyrius pirmą eilę šitaip: sukviė 9 pirmuosius sofų-lovų laukiančius žmones ir jiems burtų keliu paskyrė tuos du svetainės komplektus. Pagalvokime logiškai. Jeigu šiais metais prekybininkai taisy padėję ir vietoj dviejų svetainės komplektų skirs 9 sofas, tai skyrius pirmiesiems dviem svetainės baldų laukiantiems žmonėms paskirstys dar 9 sofas! O jeigu situacija kartosis, vėl bus traukiami burtai, pirmasis eilėje žmogus pirmasis ir liks iki 2000-ųjų metų! Manyčiau, kad žmogui skirti kitokį daiktą vietoj to, kurio jis laukia eilėje, nėra gerai. Žinoma, šį kartą du laimingieji patenkinti, o visi tie, kurie laukia svetainės baldų, ir tie, kurie sofų eilėje buvo pirmieji, negavę nieko jaučiasi nuskrūstę. Ir, aišku, pagrįstai: jiems laukti teks metus, o gal ir neviršiusius ilgiau, ir mokėti teks, ko gero, brangiau. Taigi fantazijos pagimdytus sprendimus reikėtų derinti su logika ir su pagrįstais žmonių interesais.

Atsiprašau mūsų gerbiamųjų skirstytojų, kad rašinyje išėjo piktokas. Suprantu, kad jums teko nelengvas darbas, kurį vis dėlto dirbate gana sėkmingai. Norėčiau, kad šios pastabos paskatintų jus dirbti dar geriau. O visus mūsų žmones kviečiu tą darbą ne tik stebėti, bet ir daryti poveikį savo išrinktiems atstovams, pareiškšti savo nuomonę ir administracijai, ir profsąjungos komitetui.

Jonas GENYS
Darbuotojų profsąjungos komiteto pirmininkas

HOMINES HISTORIARUM IGNARI SEMPER SUNT PUERI!
ŽMONĖS, NEMOKANTYS ISTORIJOS, VISADA YRA VAIKAI

„Nežinau, neprisimenu...“

Neginčytina, kad bet kuris inteligentas, o ypač mokytojas, nepriklausomai nuo specialybės turi mokėti savo Tėvynės istoriją. Tai juo labiau būtina dabar. Todėl kyla klausimas, ar buvusieji abiturientai, tapę pirmo kurso studentais, yra pakankamai išprūsę, ar jiems reikalingos istorijos studijos aukštojoje pedagoginėje mokykloje. Ši aplinkybė ir paskatino mus pasidomėti pirmakursių istoriniu išsilavinimu. Siekiant objektyvumo buvo parengta anoniminė anketa, kurioje yra septyni klausimai:

1. Kada susidarė Lietuvos valstybė? Kas laikomas jos įkūrėju?

2. Kada Lietuva tapo krikščioniška šalimi? Kodėl Lietuvos krikštas laikomas labai svarbiu mūsų šalies istorijos įvykiu?

3. Kada sudaryta Liublino unija? Kokią įtaką ši unija turėjo Lietuvos valstybingumui?

4. Kodėl 1919 m. Lietuvoje Tarybų (bolševikų) valdžia žlugo?

5. Kodėl 1940 m. birželio 14 d. TSRS ultimatumas Lietuvos vyriausybei buvo neteisėtas?

6. Kodėl Didžioji prancūzų revoliucija yra laikoma reikšmingiausiu Europos XVIII a. istoriniu įvykiu?

7. Ar SPI reikia dėstyti Lietuvos istoriją?

Apklauso tikslas — nustatyti pirmakursių žinių lygį. Norėta sužinoti, kiek jaunuoliai vidurinėje mokykloje buvo supažindinti su nauju požiūriu, kuriais principinio pobūdžio Lietuvos istorijos klausimais ir kaip suvokė jį, ar prisimena svarbiausius faktus, ar sugeba juos savarankiškai vertinti. Be to, dar ketinta išsiaiškinti ir pačių studentų nuomonę. Atsižvelgiant į tai, klausimai buvo sudaryti taip, kad atitiktų vidurinės mokyklos istorijos mokymo programą ir aprėptų Lietuvos valstybės istorijos reikšmingiausių momentus. Papildomai dar pateiktas šeštasis klausimas iš naujųjų laikų istorijos, kad būtų nustatyta, ar sudental supranta, kokią didelę įtaką demokratijos raidai Europoje turėjo Didžioji prancūzų revoliucija.

Praeitų metų spalio ir lapkričio mėnesiais buvo apklausti 239 visų Instituto fakultetų, išskyrus Klaipėdos IAF, pirmakursiai. Atsakymai buvo vertinami 5 balų sistema. Vertinta kiekvienas atsakymas atskirai ir visi kartu. Gauti tokie rezultatai: labai gerai — 1, gerai —

21 (iš jų 10 lietuvių kalbos ir lit. spec.), patenkinamai — 150, nepatenkinamai — 67. Patenkinamas pažymys rašytas iš esmės atsakius į tris klausimus. Pagal fakultetus studentų žinios buvo įvertintos tokiais balais: Dailės fak. — 2,25 balo, Defektologijos fak. — 3 balai, Filologijos fak. — 3,2 balo, Fizikos ir matematikos fak. — 2,5 balo. Pedagogikos fak. — 2,9 balo.

Išanalizavus ir apibendrinus gautą medžiagą, paaiškėjo, kad daugumos buvusių abiturientų istorijos žiniose žiojėja mažiausiai trys didžiulės spragos. Jie beveik neišmano Lietuvos valstybingumo, nacionalinio išsivadavimo judėjimo ir demokratijos problemų. Taip yra neatsitiktinai. Iki pastarųjų metų tarybinė mokykla, įskaitant ir aukštąją, minėtus klausimus visiškai ignoravo arba aiškino iš vadinamųjų klasinių pozicijų, visur matydama kovą tarp išnaudotojų ir išnaudojamųjų. Nestebina ir tas faktas, kad daugelis apklaustųjų net nesuprato trečiojo ir penktojo klausimų prasmės, paminėjo senus ir naujus vertinimus, nežinojo istorinių įvykių sekos ir pan. Vietoj atsakymų daug kur yra brūkšniai arba išraiškingi žodžiai: „nežinau“, „neprisimenu...“

Apklausa parodė, kad dauguma pirmakursių istorijos žinių yra gavę ne iš pažangių mokytojų, ne iš naujų mokslinių straipsnių, ne iš Respublikos masinės informacijos priemonių, bet iš senų vadovėlių. Jų mąstymas šabloniškas.

Tebevertojami įprasti stereotipai, ideologinės schemos, sąvokos. Antai peržiūrėjus per 200 atsakymų, ištiesai randami tokie ideologiniai šampai kaip „laudis“, „darbo žmonės“, „revoliucinis judėjimas“, „proletariatas“ ir tik keli kartus pavartota mokslinė sąvoka „tauta“. Taigi apie savarankišką, kritinį mąstymą, vertinant istorijos įvykius, dar anksti kalbėti. Absoliuti dauguma apklaustųjų gerai supranta, kad tikrų žinių jiems labai trūksta. Iš 239 pirmakursių tik 8 parašė, kad jų nuomone, Lietuvos istorijos SPI dėstyti nereikia arba jie abejoja dėl to. Kai kurie mano, kad istoriją studijuoti turėtų ne visų specialybių studentai.

Mūsų nuomone, anketaimo būdu gauti duomenys įtikina, kad Instituto istorikai 1989 m. pasielgė teisingai, pradėję dėstyti Lietuvos politinę istoriją. Šis kursas įgalina taisyti istorinio išsilavinimo broką, griauti dogminį mąstymą, šalinti iš studentų galvų nemokslinius, ideologizuotus vertinimus, sąvokas ir formuoti mokslinę istorijos sampratą, paremtą įvairių istorijos mokyklų idėjomis, skirtingais požiūriais į tą pačią problemą.

Doc. Valentina SIMKUVIENĖ,
Doc. Jonas SIREIKA

SPORTAS

STALO TENISAS

Staulių m. „Zalgirio“ pirmenybėse SPI stalo teniso komanda tapo varžybų nugalėtoja. Joje žaidė: K. Sakinis (PM-III), A. Bendoravičius (PM-III) ir S. Cakaitė (PM-III).

A. MACKEVICIUS
Treners

FUTBOLAS

Staulių miesto pirmenybėse „Pedagogas“ susitiko su „Kosmosu“ ir nugalėjo — 4:3.

„Pedagogo“ Inf.

INFORMACIJA

Fizikos ir matematikos fakulteto IV kurso studentės **Birutės LIAUGAUDAITĖS**, Anso, studentės liudijimą Nr. 87333 laikyti negaliojančiu.

Pedagogikos fakulteto I kurso I gr. studentės **Auksės RAUCHAITĖS**, Alfredo, studentės liudijimą Nr. 90192 laikyti negaliojančiu.

Pedagogikos fakulteto III kurso 2 gr. studentės **Irminos RINDZEVIČIOTĖS**, Povilo, studentės liudijimą Nr. 88216 laikyti negaliojančiu.

PEDAGOGAS

Redaktorius

A. MALAKAUSKAS

MOSŲ ADRESAS:

235419 Stauliai,
Vytauto 84,
tel.: 3-47-31; 3-88-85.
SL 575

Rinko ir spausdino „Titnago“ spaustuvė, Vasario 16-osios g. 54. Ofsetinė spauda. Tiražas 1500 egz.

Užsak. Nr. 677.